

3. november 2016

EM2016/61

I henhold til § 36 i forretningsordenen for Inatsisartut, fremsætter vi følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om behovet for at få inddraget relevante aktører som arbejdsmarkedets parter og brancheskolerne med henblik på at tilpasse den påtænkte "lærlingelov", således at det sikres, at loven vil være velfungerende og nyde bred opbakning i såvel Inatsisartut som i samfundet.
(Demokraternes Inatsisartutgruppe)

Der er en stor og bred opbakning i hele Inatsisartut til at få gjort en stor indsats for at få skabt praktik- og lærlingepladser. Det er ikke så underligt al den stund, at ungdommen udgør vort vigtigste råstof, og det er den unge og veluddannede generation, som i fremtiden skal udgøre rygraden i opbygningen af vores samfund – og dermed en forudsætning for at opnå selvstændighed, som vi alle ønsker.

Derfor kræver en løsning af de eksisterende problemer med tilvejebringelse af et tilstrækkeligt antal lærlinge- og praktikpladser først og fremmest nytænkning på uddannelses- og lærlingeområdet, og ikke mindst: Involvering af alle partier samt arbejdsmarkedets parter for at sikre, at alle relevante anbefalinger bliver hørt og inkorporeret i et fornødent omfang i påtænkte initiativer på området.

Af selv samme årsag bekymrer det forespørgselsdebattens forslagsstillere, at en række organisationer inden for arbejdsmarkedets område oplever, at deres ønsker og erfaringer ikke er blevet inddraget i et fornødent omfang – og at de generelt har advaret mod et lovudkast, som Naalakkersuisut har haft i høring forud for EM16. Ét af deres kritikpunkter er, at udkastet til "lærlingelov" ikke tager højde for, at der er stor forskel fra branche til branche, på hvor mange lærlinge/praktikanter hver branche – realistisk set – kan ansætte. Visse brancher kan tage imod flere end andre – og dette vigtige forhold afspejles ikke i det foreliggende lovforslag. Det er problematisk, og det vil være relevant blandt andet at få tilpasset det forhold, inden lovforslaget fremsættes på FM17. Og det samme er gældende i forhold til brancheskolerne: hvor mange elever i skolepraktik kan de tage imod?

Af selv samme årsag er vi af den opfattelse, at det også er relevant at få inddraget Departementet for Uddannelse i arbejdet, da dette departement er ansvarligt for den del, der omfatter brancheskolerne og skolepraktikken. I den sammenhæng kunne departementet sikkert også bibringe emnet en del indsigt i, hvordan vi kunne nedbringe det store frafald blandt lærlinge, som generelt er en kæmpe udfordring. En udfordring, departementet arbejder med på andre områder.

Derfor er det ærgerligt, at alle de aktører, der skal gennemføre "lærlingeloven", ikke er blevet tilstrækkeligt inddraget i udarbejdelsen af lovudkastet. Det er særligt ærgerligt, da der grundlæggende er stor opbakning i Inatsisartut til, at vi får udformet en "lærlingelov", der også virker på langt sigt – og som den store gruppe af unge, der bliver underlagt loven, at de også bliver glade for den.

I den sammenhæng er det vigtigt at understrege for forslagsstillerne, at de kommende praktikanter og lærlinge, der bliver ansat i forlængelse af "lærlingeloven", føler sig trygge på deres arbejdsplads – en arbejdsplads, som skal være rammen om deres praktiske uddannelsesplads i flere år. Og lærlinge og praktikanternes oplevelse af tryghed kan komme i fare, hvis deres arbejdsgiver indtager den holdning, at "lærlingeloven" er for firkantet indrettet – og ikke et brugbart instrument i hverdagen.

I værste fald kan det betyde, at arbejdspladserne modarbejder "lærlingelovens" intentioner – og det vil skade lærlinge og praktikanter faglighed og tryghed. Hvis dette sker, er vi jo lige vidt. Så har vi - så at sige – parkeret ungdomsarbejdsløsheden inden for vores arbejdspladsers fire vægge, uden at de opnår den opkvalificering, som vi alle ønsker, at de skal opnå. En anden – og langt fra urealistisk – konsekvens er, at vi frygter, at de unge mister lysten til at påbegynde en uddannelse som praktikant eller lærlinge, da deres uddannelse ikke står mål med deres forventninger. Med andre ord: Vi kan som samfund ikke holde til, at vi oplever et stort frafald fra vores unge lærlinge og praktikanter, fordi "lærlingeloven" ikke er skruet rigtigt sammen fra begyndelsen af.

Et tredje argument for at få inddraget flest mulige i lovgivningsprocessen er, at det er en relativt dyr lov at få gennemført. Når lovforslaget er fuldt ud indfaset vil "lærlingeloven" koste over 50 millioner kroner årligt. Hvis vi opnår den ønskede effekt, er det midlerne værd, men det forudsætter, at der er en bred opbakning, inklusive fra de relevante aktører, til lovforslaget. Dertil skal det lægges, at forslaget lægger op til, at de enheder, der ikke ser sig i stand til at ansætte lærlinge eller praktikanter efter planen, skal betale en sum penge for at kunne undlade at ansætte lærlinge eller praktikanter.

Til at administrere forslaget er der afsat 2,5 millioner kroner svarende til fire ansatte, der skal placeres i Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel. Spørgsmålet er, om det ikke vil være mere relevant, at administrationen af loven blev omfattet af det nuværende AMA (Arbejdsgivernes Arbejdsmarkedsafgift), som arbejdsgiverne i forvejen indbetaler til. På den måde undgår man at etablere nye ordninger, hvor man skal etablere en hel ny administration, som tilfældet er med det aktuelle forslag.

Tre arbejdsmarkedsorganisationer, Nusuka, SIK og GE, har skrevet et åbent brev til Naalakkersuisut, hvori de opfordrer Naalakkersuisut til at få nedsat en arbejdsgruppe, så vi i fællesskab kan få etableret flere lærlinge- og praktikpladser. Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender har besvaret organisationernes åbne brev, hvor han ønsker at få nedsat en arbejdsgruppe, **efter** at "lærlingeloven" er vedtaget. Svaret fra den ansvarlige Naalakkersuisoq var møntet på, at forslaget skulle behandles på EM16 – men nu kommer det tidligst på dagsordenen i Inatsisartut til FM17. I den mellemliggende periode vil det være en god idé at få justeret forslaget således, at dette vigtige forslag, der har så stor betydning for vores ungdom, nyder bred opbakning.